

Obsah

Úvodem	5
I. Prameny a literatura	7
II. Předpoklady vzniku muzeí	10
III. Období vzniku a hegemonie zemských muzeí	15
IV. Počátky vlastivědných a průmyslových muzeí	29
V. Rozvoj vlastivědného a specializovaného muzejnictví a počátky úsilí o jeho organizaci	45
VI. České muzejnictví v období buržoazní republiky a za okupace	71
Obrazová příloha	121

V porovnání s vydáním ze 70. let 20. století však přece jen dochází k určitým změnám. Text zůstává prakticky nezměněn. Snadnějším porozumění skript by jistě napomohlo ještě další vnitřní členění jednotlivých kapitol. Ty jsou však psány jako jeden celek, ať už je posuzujeme z hlediska deskripce jednotlivých jevů či událostí, nebo z hlediska přísně chronologického. Původní text tedy další členění neumožňuje, případné subkapitoly by byly nesrovnalé a v konečném efektu by orientaci čtenáře spíše znesnadnily. Proto jsme od původního záměru dalšího rozvržení textu nakonec upustili. Pouze v původních skriptech podtržené jsou nyní zvýrazněny tučně, jen v jednom případě připraveno poznámku editora, kdy uvádíme nový název instituce. Špít často používá pro něj notoricky známé zkratky (např. MÚP – Muzeum vlastivědná práce, LAPNP – literární archiv Památníku národního písemnictví), které však mohou méně znalého čtenáře uvést do rozpaků. Ani tento reprint nebyl doplněn seznamem zkratek, neboť v mnoha případech vyplývají z textu, nebo jsou i dnes běžně užívané.

Původní text vznikl v upříte době a mluvil se il v mnohem podřízovat. Nyní bychom jistě nekritizovali, že A. Štefánek zařadil na zemědělství v Sovětském Rusku „způsobem v pravdě nevybíravým“. Z hlediska autenticity textu jsme však ani tyto soudy autorem neopravovali a prosíme čtenáře, aby při čtení textu chápali, že psal vešle v době hluboké nemohabce. Zvláště, když podobných soudů je v těchto skriptech opravdu podstatu. Nebylo v silách dnešních vydavatelů doplnit práci odbornou proloží 80. a 90. let 20. století ani psaní z dnešní doby. Proto když se Špít odvolává na „nejnovější literaturu“ jde o práce čtrnáctileté staré. Ponecháváme i dnes sporadicky užívané termíny, jako třeba „převorepublikánský“. Z původní publikace tak zmizel pouze úvod, který byl nahrazen těmito řádky.

Další změnou je celá řada skript. Vydavatelství Masarykovy univerzity využilo celou škálu technických možností dnešní doby, ať už je to větší a se čtení příznivější typ písma (Garandot), vazba a celková úprava. Ke prospěchu věci slouží i zařazení bohatého poznámkového aparátu přímo pod čáru na konec stránky, místo původního řazení na samostatný konec skript. Nejmarkantnější, na první pohled viditelnou změnou, je zařazení fotografií, a to ve formě příloh na závěr textu. Za laskavé zapůjčení fotografií je jmenně všem institucím poděkováno.

Když srovnáme původní šedivá skripta s dnešním vytištěním, tak lehce zjistíme, že ze skript vznikla vlastně kniha! A to je jistě dobře, neboť Špítovi zvolené téma si to jistě zaslouží. Tato kniha již nebude stačit zájemcům o danou problematiku k úplnému seznámení se s vývojem sběratelství a dějin českého muzejnictví od nejstarších dob až po konec druhé světové války. Vývoj bádání na tomto poli se výrazně pohybuje dopředu a některé závěry či postoje autorovy mohou a jistě budou doplňovány nebo i přehodnocovány. Silně nám v této práci chybí širší podchycení historického vývoje muzeí umění – galerií, kterému se autor záměrně vyhýbá!